مشمولان سهام عدالت می‌توانند کارت اعتباری دریافت کنند

سخنگوی سهام عدالت گفت: مشمولان سهام عدالت می‌توانند از طریق نظام بانکی تا سقف ۵۰ الی ۶۰ درصد از ارزش دارایی سهام عدالت خود، کارت اعتباری دریافت کنند و با استفاده از آن می‌توانند با مراجعه به مراکز خرید، به‌صورت اعتباری خرید کنند.

حسین فهیمی افزود: بعد از جلسه شورای هماهنگی اقتصادی رئیس‌جمهور و اعلام رئیس‌کل بانک مرکزی، یکی از امکانات قابل توجه که در اختیار مشمولان قرار گرفته، پرداخت اعتباری به مشمولان سهام عدالت است.

سخنگوی سهام عدالت گفت: این افراد تا یك‌سال فرصت دارند وجه را به بانك تسویه کنند و چون بعد از یك‌سال قیمت سهام افزایش می‌یابد این وام هزینه کمتری برای فرد دارد. چندی پیش بانک مرکزی اعلام کرد دارندگان سهام عدالت می توانند درصد مشخصی از دارایی سهام‌شان را در قالب کارت اعتباری تسهیلات دریافت کنند.

کارگران از امنیت شغلی برخوردار نیستند و ریشه اصلی مشکلات به‌دلیل نارسایی قوانین است

مرگ دلخراش کارگر خوزستانی باعث شد بار دیگر خلأهای قوانین حوزه کار، نمایان شود

کارگران، مجروح کارند

محمد حسین علی اکبری

اقتصاد

کارگر شرکت «نظم‌آفرینان ایمان» که در زمینه حراست و نگهبانی فعالیت می‌کرد، روز چهارشنبه ۲۱ خردادماه در محدوده چاه نفتی شماره ۱۹ در میدان نفتی یادآوران خود را به دار آویخت و در فضای رسانه‌ای خبرساز شد. رسانه‌ها تلاش کردند آنچه واقعیت ماجراست را نشان دهند. از شرح ماجرا توسط خبرگزاری‌های داخلی تا گفت‌وگوی رسانه ملی با مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه نفت و مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی خوزستان که معتقدند دلیل خودکشی «عمران» دریافت نکردن حقوق معوقه نبوده و ریشه در مسائل شخصی داشته است. حال این‌که بروز این حادثه، ناشی از مشکلات معیشتی و عقب افتادن حقوق این کارگر بوده است یا مسائل خصوصی و فارغ از نتایجی که تحقیقات کمیته حقیقت‌یاب در خصوص مرگ عمران خواهد داشت، موضوع مشکلات کارگران به‌خصوص کارگران پیمانی و فصلی که توسط پیمانکاران به کار گرفته می‌شوند موضوعی است که باید در اولویت برنامه‌ریزی حوزه اشتغال دولت و مجلس قرار گیرد.

حداقل حقوق، بدون امنیت شغلی

حداقل حقوق، شرایط سخت کاری، نداشتن بیمه و مزایا یا بیمه حداقلی و قراردادهای کوتاه‌مدت تنها بخشی از مشکلات کارگرانی است که توسط شرکت‌های پیمانکاری به کار گرفته می‌شوند. کارگرانی که عموما از خانواده‌های ضعیف جامعه هستند و برای امرار معاش حداقل‌ها را برای جذب در شرکت‌های پیمانکاری پذیرفته‌اند و معمولا مطالبات پیمانکاران را هرچه باشد، می‌پذیرند. وضعیت کارگران فصلی به‌مراتب بدتر از کارگران پیمانی است، آنها نه‌تنها از حقوق و مزایای قانونی بی‌بهره هستند، بلکه به حمایت‌های اجتماعی هم دسترسی ندارند. همه این مشکلات را باید به مشکلات کرونا هم اشاره کرد که امسال مزید بر علت شده است و بسیاری از کارگران از کار بیکار شده‌اند و آنهایی که از بیمه برخوردار بوده‌اند شاید چشم امیدی به بیمه بیکاری دارند، اما الباقی همچنان با مشکلات بیکاری دست و پنجه نرم می‌کنند.

عبدالوهاب حسینی، از کارکنان یکی از شرکت‌های خدماتی در مناطق نفتخیز جنوب کشور می‌گوید: «عموما قراردادهایی که با کارگران شرکت‌های خدماتی بسته می‌شود شش ماهه است. این قراردادها به شکلی از سوی پیمانکار تنظیم می‌شود که کارگران به حداقل حقوق دست پیدا می‌کنند. از طرفی بعد از این مدت هیچ تعهدی از سوی شرکت برای ادامه کار وجود ندارد.»

نخستین گزینه سود، حذف مطالبات کارگر

درباره مشکلات کارگرانی که در شرکت‌های پیمانکاری فعال هستند، حرف و حدیث بسیار است. طبیعی است پیمانکارانی که از طریق مزایده یا مناقصه انتخاب می‌شوند در تمام مدت قرارداد به فکر منافع خودشان باشند و به سودی می‌اندیشند که از برنده شدن در مناقصه یا مزایده کسب می‌کنند.

زمانی که پیمانکار، پیمان را با حداقل قیمت‌ها برنده می‌شود، گزینه مهم برای پیمانکار، جبران هزینه‌هایی است که می‌خواهد داشته باشد و متأسفانه نخستین گزینه‌های صرفه‌جویی در هزینه‌ها، حق و حقوق کارگران است.

مهین خسروی، مشاور کارفرما در بخش نیروی انسانی یکی از شرکت‌های فولاد درباره وضعیت حقوق و دستمزد کارگران پیمانی می‌گوید: متأسفانه دستمزدهای واقعی، بیمه و مزایای شغلی جزو نخستین گزینه‌هایی است که در فیش‌های حقوق خط می‌خورد و بستن قراردادهای کوتاه‌مدت کمتر از یك‌سال که عمدتا در بازه‌های سه ماهه و شش‌ماهه منعقد می‌شود از مهم‌ترین مشکلات بر سر راه معیشت و بیمه کارگران پیمانی است. البته این حوزه به کارفرمایان بازنمی‌گردد، چون ما منابع مالی را براساس قرارداد با شرکت‌های کارفرمایی در اختیار شرکت‌ها قرار می‌دهیم، اما آنها معمولا برای بالابردن دامنه سود خود روش‌هایی را به کار می‌برند که منافع کارگران در آن چندان مورد توجه قرار نمی‌گیرد.

او در تشریح شرایط قراردادها هم می‌گوید: مشکل عمده و اصلی آنجاست که وقتی مدت انجام کار توسط پیمانکار در کمتر از یك‌سال تعیین می‌شود، کارگران پیمانی نمی‌توانند از بیمه بیکاری استفاده کنند. به همین دلیل یکی از مهم‌ترین مشکلات کارگران پیمانی زمانی بروز و ظهور پیدا می‌کند که از کار بیکار شده و دست‌شان به جایی نمی‌رسد.

برچیده شدن قراردادهای موقت

به نظر می‌رسد یکی از ضروری‌ترین راهکارهایی که می‌تواند وضعیت کارگران پیمانی را از شرایط بحرانی به شرایط نسبتا ثبات برساند، برچیده شدن قراردادهای موقت باشد تا اگر نیروهای پیمانکار امکان استخدام ندارند، حداقل از تسهیلاتی برخوردار باشند تا امکان بازنشستگی در سن‌های پایین‌تر و با حداقل سابقه بیمه را داشته باشند.

از سوی دیگر کارفرمای پیمانکار می‌تواند با کوچك‌ترین بهانه و با اتکا به مفاد قراردادهایی که بیشتر منافع کارفرمایان را در نظر می‌گیرد تا پیمانکاران شرایط ادامه کار بنگاه‌های کارگری را سخت کند که به تبع، این فشار به نیروهای کارگری می‌رسد.

بهانه امروز گزارش ما خودکشی عمران روشنی مقدم، کارگر میدان نفتی یادآوران است

مشکل فقط حقوق و بیمه نیست

مشکلات حاشیه‌نشینی، مسکن و درمان، کمبود یا دسترسی نداشتن به امکانات تفریحی و بهره‌مند نبودن از خدمات اجتماعی گرچه به‌صورت مستقیم به شرایط کاری کارگران پیمانی و فصلی ارتباط ندارد، اما جزو مشکلات مبتلا به آنان است که اتفاقا بر رفتار و کنش‌های فردی و اجتماعی آنان تأثیر مستقیم دارد.

نقش پیمانکاران در تضییع حقوق کارگر

علی خدایی، نماینده کارگران با تأکید بر این‌که وجود شرکت‌های پیمانکاری تضییع حقوق کارگر است به جام‌جم می‌گوید: طبق قانون، مجلس شورای اسلامی از سال ۹۵ تصویب کرده که شرکت‌های پیمانکاری لغو شوند و کارگران به‌صورت مستقیم با مرکز خدمات‌دهنده قرارداد منعقد کنند، اما متأسفانه این بخش از قانون اجرا نمی‌شود.

وی تأکید می‌کند: شرکت‌های پیمانکاری تأمین نیرو، عملکرد مناسبی ندارند و جایگاه و شأن کارگر آن‌طور که باید و شاید رعایت نمی‌شود، به طوری که اگر دو نفر با یك تخصص، سابقه کار و شرایط یکسان وارد یك دستگاه دولتی شوند که یکی به صورت پیمانکاری جذب شود و دیگری به‌صورت مستقیم، اختلاف حقوق زیادی مشاهده خواهد شد که این موارد بر عملکرد نیروی کار تاثیر می‌گذارد.

نماینده کارگران به گسترش شرکت‌های پیمانکاری نیروی انسانی در ادارات دولتی اشاره می‌کند و می‌گوید: پایین بودن درآمد کارگران بزرگ‌ترین دغدغه آنهاست و زمانی که در شورای‌عالی کار دم از حقوق کارگران می‌زنیم، نمایندگان کارفرمایی و دولت مدام از کمبود منابع سخن می‌گویند و اگر همین حقوق حداقلی با چند روز تأخیر به دست کارگر برسد فشار روانی به این قشر بسیار بیشتر خواهد شد.

خدایی با تأکید بر این‌که کارگران امنیت شغلی ندارند، می‌گوید: کارمندان دولت که در شرایط استخدام رسمی هستند جایی به نام دیوان عدالت اداری دارند که در صورت بروز مشکل به آنجا مراجعه می‌کنند تا آن مرکز نظارتی در این زمینه تصمیم بگیرد، اما اگر کارگر از کارفرما برای احقاق حق شکایت کند باید منتظر اخراج شدن باشد.

وی درباره به کارگیری برخی شرکت‌های پیمانکاری بدون تخصص اشاره کرد و گفت: وجود شرکت‌های پیمانکاری باعث شده تا پولی که باید به دست کارگر برسد برای ارائه خدمات به شرکت پیمانکار داده شود که این موضوع اجحاف در حق کارگر است. اگر مدیرعامل شرکت پیمانکاری دارای تخصص و تجربه کافی است باید در آن اداره به عنوان مدیر منابع انسانی استخدام شود، اما مشخص نیست چرا باید پولی که حق کارگر است به یك شرکت واسطه برسد.

این نماینده کارگران تصریح کرد: ظاهرا قدرتی پشت پرده است که نمی‌گذارد این شرکت‌ها جمع‌آوری شود. در دولت دهم رئیس‌جمهور وقت بارها اعلام کرد چرا کارگران باید با شرکت واسطه قرارداد ببندند، اما قدرت برخورد با این شرکت‌ها وجود ندارد و همچنان به کار خود ادامه می‌دهند.

خدایی درباره قانون شرکت‌های پیمانکاری می‌گوید: بخش‌های خدماتی مانند آشپزخانه، آبدارخانه و مواردی از این قبیل در قانون دیده‌شده، اما متاسفانه شاهدیم بخش‌های بهداشت و درمان هم به شرکت‌های پیمانکاری واگذار می‌شود که این موضوع امنیت این بخش را تهدید می‌کند.

دلیل به کارگیری شرکت‌های پیمانکاری

درشرایطی که نمایندگان کارگری از وضعیت کارگران پیمانی گله دارند و یك سوی ماجرای این مشکلات را کارفرمایان تشکیل می‌دهند اما حمیدرضا سیفی، نماینده کارفرمایان در گفت‌وگو با جام‌جم به دفاع از شرکت‌های پیمانکاری پرداخت و تصریح کرد: هزینه‌های جانبی در ادارات دولتی باعث شده تمایل به حضور بخش خصوصی به عنوان پیمانکار بیشتر شود. وی افزود: به دلیل نبود نظارت و دقت کافی در بدنه دولت، شرکت‌های پیمانکاری برای کنترل هزینه‌ها به کار گرفته می‌شوند. این شرکت‌ها با حضور در مناقصه به پایین‌ترین قیمت ارائه شده برنده می‌شوند و باید با مبلغی که دریافت می‌کنند، اقدامات و انتظارات مشخص شده آن واحد را پوشش دهند، اما اگر همین ساختار در بدنه دولت اجرا شود، امکان مدیریت هزینه وجود ندارد. نماینده کارفرمایان با بیان این‌که همه شرکت‌های پیمانکاری باید بیمه و مالیات کارگران مشغول به کار را بپردازند، می‌گوید: متأسفانه خریدها براساس دلار است اما پرداخت پول بر اساس ریال. زمانی که قرارداد بین پیمانکار و شرکت دولتی منعقد می‌شود، مبلغ مشخصی هر ماه به حساب این شرکت برای ارائه خدمات واریز خواهد شد، اما به دلیل عدم ثبات فاکتورهای اقتصادی از جمله نرخ ارز در پایان قرارداد مشخص می‌شود پیمانکار نه تنها سود نمی‌کند، بلکه بدهکار هم هست. به گفته وی، مشکل از آنجا شروع می‌شود که در اقتصاد ناپایدار و بی‌ثبات توقع ثبات و پیشرفت کار است که آسیب آن هم متوجه پیمانکار خواهد شد و هم کارگر. سیفی با بیان این‌که گسترش مشاغل واسطه‌ای و دلالی باعث بروز مشکل در اقتصاد ایران شده، تصریح کرد: مهم‌ترین مشکل کشور ما نداشتن سیاست‌های مربوط به تولید است، اما در مقابل هر روز برای گسترش بخش دلالی تلاش کرده‌ایم در حالی که بخش واسطه‌گری ارزش افزوده‌ای برای اقتصاد ایران ندارد.

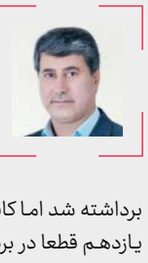
تب حمایت، شیوع تبلیغات

از شایع‌ترین واکنش‌هایی که در خصوص اتفاقاتی شبیه حادثه عمران به وقوع می‌پیوندد، مجموعه‌ای از رفتارهای نمایشی، اظهار تأسف‌های صرفا تبلیغاتی و طرح موضوعاتی -که نه جنبه اجرایی دارد و نه پشتوانه قانونی- است که فقط تب بازدید شبکه‌های اجتماعی را بالا می‌برد و فضایی برای استفاده شخصی افراد مختلف از سلبریتی‌ها گرفته تا مسؤولان را ایجاد می‌کند.

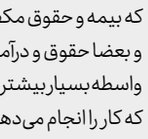
اما آنچه معمولا در هیاهوی چنین اتفاقاتی فراموش می‌شود ریشه‌یابی واقع بینانه این حوادث است. ریشه حادثه چهارشنبه مناطق نفتخیز جنوب هم در اصلاح قوانین است و هم در بهبود شرایط کار که یك سر آن مجلس است و سر دیگر دولت و وزارت کار.

ذره‌بین

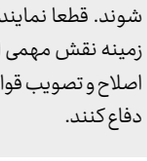
نظر نمایندگان مجلس درباره دفاع از حقوق کارگری

محمد علیپور: هفته گذشته نمایندگان در حال جمع اوری طرحی بودند تا پیمانکاران از ادارات دولتی خارج شوند و کارگران به‌صورت مستقیم با دولت قرارداد منعقد کنند و از مزایای قانون کار بهره ببرند. می‌دانیم که قانون ایراد دارد و اولین کار پس از تعیین و تکلیف کمیسیون‌های مجلس طی سه هفته آینده، حتما برای افزایش قدرت خرید کارگران اقدام می‌کنیم.

جعفر قادری: به منظور ساماندهی کارگران، مجلس جلساتی را در هفته‌های آتی با معاون اداری استخدامی دولت خواهد داشت تا در بخش‌هایی که نیاز به نیروی انسانی دائم است از به‌کارگیری پیمانکار خودداری شود. اکنون در بخش‌هایی که نیروی انسانی به صورت دائمی نیاز است بخش پیمانکاری جذب نیرو دارد اما در بخش‌های موقتی دولت استخدام رسمی می‌کند که تفکیک این‌دو، مشکلات را حل می‌کند.

علی رضایی: در مجلس دهم گام‌های تاثیرگذاری برای افزایش قدرت خرید کارگران برداشته شد اما کافی نبود لذا مجلس یازدهم قطعا در برنامه کاری خود این موضوع را در نظر خواهد داشت تا در صورت نیاز قوانین اصلاح و یا تصویب شود. یکی از مشکلات کارگران، پیمانکارانی هستند که بیمه و حقوق مکفی پرداخت نمی‌کنند و بعضا حقوق و درآمد خودشان به عنوان واسطه بسیار بیشتر از حقوق کارگری است که کار را انجام می‌دهد.

غلامحسین رضوانی: متاسفانه هر قانونی که در کشور تصویب می‌شود برخی سودجویان با دور زدن قانون مشکلاتی را به وجود می‌آورند که خودشان نفع بیشتری ببرند اما کارگرانی که مستقیما کار را انجام دادند از حقوق کمتری منتفع شوند. قطعا نمایندگان مجلس در این زمینه نقش مهمی ایفا می‌کنند و باید با اصلاح و تصویب قوانین از حقوق کارگران دفاع کنند.

